

Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

► **B**

DYREKTYWA RADY

z dnia 21 grudnia 1989 r.

w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawę i roboty budowlane

(89/665/EWG)

(Dz.U. L 395 z 30.12.1989, str. 33)

zmieniona przez:

Dziennik Urzędowy

		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Dyrektywa Rady 92/50/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r.	L 209	1	24.7.1992
► <u>M2</u>	Dyrektywa 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r.	L 335	31	20.12.2007



DYREKTYWA RADY

z dnia 21 grudnia 1989 r.

w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane

(89/665/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 100a,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

we współpracy z Parlamentem Europejskim ⁽²⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

dyrektywy Wspólnoty dotyczące zamówień publicznych, w szczególności dyrektywa Rady 71/305/EWG z dnia 26 lipca 1971 r. dotycząca koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane ⁽⁴⁾, ostatnio zmieniona dyrektywą 89/440/EWG ⁽⁵⁾ oraz dyrektywa Rady 77/62/EWG z dnia 21 grudnia 1976 r. koordynująca procedury udzielania zamówień publicznych na dostawy ⁽⁶⁾, ostatnio zmieniona dyrektywą 88/295/EWG ⁽⁷⁾, nie zawierają szczególnych przepisów zapewniających ich skuteczne stosowanie;

istniejące przepisy, zarówno na poziomie krajowym, jak i wspólnotowym, dla zapewnienia stosowania wspomnianych dyrektyw nie zawsze są odpowiednie, by zapewnić zgodność z odpowiednimi przepisami prawa wspólnotowego, w szczególności na etapie, na którym naruszenia tych przepisów mogą być skorygowane;

otwarcie rynku zamówień publicznych na konkurencję wspólnotową wymaga zasadniczego wzrostu gwarancji przejrzystości i braku dyskryminacji; dla uzyskania wymiernych efektów należy udostępnić skuteczne i szybkie środki odwoławcze, w przypadkach naruszenia prawa Wspólnoty w dziedzinie zamówień publicznych lub też krajowych przepisów wykonujących to prawo;

w przypadku niektórych Państw Członkowskich brak skutecznych środków odwoławczych lub ich nieefektywność powstrzymuje przedsiębiorstwa wspólnotowe od przystępowania do przetargów w Państwie Członkowskim, w którym ustanowiona jest instytucja zamawiająca; wobec tego, Państwa Członkowskie, których to dotyczy, muszą doprowadzić do poprawy tej sytuacji;

z uwagi na krótki czas trwania procedur, właściwe organy odwoławcze muszą, między innymi, być upoważnione do podjęcia środków tymczasowych mających na celu zawieszenie takich procedur lub wykonania jakichkolwiek decyzji podejmowanych przez instytucję zamawiającą; krótki czas trwania procedur oznacza że wszelkie naruszenia, o których mowa powyżej, muszą być eliminowane w trybie pilnym;

należy koniecznie zagwarantować istnienie, we wszystkich Państwach Członkowskich, odpowiednich procedur umożliwiających uchylene bezprawnych decyzji oraz przyznanie odszkodowania podmiotom poszkodowanym w wyniku naruszenia;

⁽¹⁾ Dz.U. C 230 z 28.8.1987, str. 6 oraz Dz.U. C 15 z 19.1.1989, str. 8.

⁽²⁾ Dz.U. C 167 z 27.6.1988, str. 77 oraz Dz.U. C 323 z 27.12.1989.

⁽³⁾ Dz.U. C 347 z 22.12.1987, str. 23.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 185 z 16.8.1971, str. 5.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 210 z 21.7.1989, str. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 13 z 15.1.1977, str. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 127 z 20.5.1988, str. 1.

▼ B

jeżeli przedsiębiorstwa nie korzystają ze środków odwoławczych, niektóre naruszenia przepisów mogą zostać nienaprawione, o ile nie powstanie w tym celu specjalny mechanizm;

zgodnie z powyższym, Komisja powinna posiadać uprawnienia do zwrócenia uwagi właściwym władzom Państwa Członkowskiego oraz instytucji zamawiającej, gdy stwierdzi jawne i rażące naruszenie przepisów w trakcie udzielania zamówienia, aby umożliwić podjęcie odpowiednich środków w celu szybkiej naprawy domniemanego naruszenia;

stosowanie przepisów niniejszej dyrektywy w praktyce powinno zostać poddane ponownej analizie, którą należy przeprowadzić w okresie czterech lat od wprowadzenia jej postanowień w życie, w oparciu o informacje dotyczące funkcjonowania krajowych procedur kontroli, przekazywane przez Państwa Członkowskie,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

▼ M2*Artykuł 1***Zakres zastosowania i dostępność procedur odwoławczych**

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień, o których mowa w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi⁽¹⁾, chyba że takie zamówienia wyłączone zgodnie z art. 10–18 tej dyrektywy.

Zamówienia w rozumieniu niniejszej dyrektywy obejmują zamówienia publiczne, umowy ramowe, koncesje na roboty budowlane i dynamiczne systemy zakupów.

Państwa członkowskie przedsięwzięją niezbędne środki, aby zapewnić – w odniesieniu do zamówień objętych zakresem zastosowania dyrektywy 2004/18/WE – możliwość skutecznego, a w szczególności możliwie szybkiego odwołania od decyzji podjętych przez instytucje zamawiające, zgodnie z warunkami określonymi w art. 2–2f niniejszej dyrektywy, z powodu naruszenia przez te decyzje prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień publicznych lub naruszenia krajowych przepisów transponujących to prawo.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by nie istniała dyskryminacja pomiędzy przedsiębiorstwami, które mogą wystąpić z roszczeniami z tytułu poniesionej szkody w ramach procedury udzielania zamówienia, w wyniku zawartego w niniejszej dyrektywie rozróżnienia pomiędzy przepisami krajowymi wdrażającymi prawo wspólnotowe a pozostałymi przepisami krajowymi.

3. Państwa członkowskie zapewniają dostępność procedur odwoławczych, w ramach szczegółowych przepisów, które państwa członkowskie mogą ustanowić, przynajmniej dla każdego podmiotu, który ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia i który poniósł szkodę lub może ponieść szkodę w wyniku domniemanego naruszenia.

4. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby każdy podmiot, który zamierza skorzystać z procedury odwoławczej, poinformował instytucję zamawiającą o domniemanym naruszeniu oraz o zamiarze wniesienia odwołania, pod warunkiem że nie ma to wpływu na okres zawieszenia typu *standstill*, zgodnie z art. 2a ust. 2, ani na żadne inne terminy na wniesienie odwołania, zgodnie z art. 2c.

5. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby zainteresowany podmiot w pierwszej kolejności wniósł odwołanie do instytucji zama-

⁽¹⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, str. 114. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Rady 2006/97/WE (Dz.U. L 363 z 20.12.2006, str. 107).

▼ **M2**

wiającej. W takim przypadku państwa członkowskie czuwają, by wniesienie odwołania powodowało natychmiastowe zawieszenie możliwości zawarcia umowy.

Państwa członkowskie decydują o środkach komunikacji, obejmujących faks i środki elektroniczne, z jakich należy skorzystać w celu wniesienia odwołania, o którym mowa w akapicie pierwszym.

Zawieszenie, o którym mowa w akapicie pierwszym, nie wygasa przed upływem okresu co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym instytucja zamawiająca wysłała swoją odpowiedź, jeśli korzystała z faksu lub środków elektronicznych, lub jeśli korzystała z innych środków komunikacji przed upływem okresu albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym instytucja zamawiająca wysłała swoją odpowiedź, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania odpowiedzi.

*Artykuł 2***Wymogi dotyczące procedur odwoławczych**

1. Państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie do procedur odwoławczych określonych w art. 1 odpowiednich środków obejmujących prawo do:

- a) przedsięwzięcia, w możliwie najkrótszym terminie, w drodze postanowienia, środków tymczasowych w celu naprawy domniemanego naruszenia lub zapobieżenia dalszym szkodom wobec podmiotów, których to dotyczy, w tym zawieszenia lub doprowadzenia do zawieszenia procedury udzielania zamówienia publicznego lub wykonania decyzji podjętych przez instytucję zamawiającą;
- b) uchylenia lub doprowadzenia do uchylenia bezprawnych decyzji, w tym usunięcia dyskryminujących warunków technicznych, ekonomicznych lub finansowych zawartych w zaproszeniu do składania ofert, specyfikacji lub we wszelkich innych dokumentach związanych z procedurą udzielania zamówienia;
- c) przyznania odszkodowania podmiotom, które doznały uszczerbku w wyniku naruszenia.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 2d i 2e, mogą zostać przyznane odrębnym organom odpowiedzialnym za poszczególne aspekty procedury odwoławczej.

3. W sytuacji, gdy organ pierwszej instancji, który jest niezależny od instytucji zamawiającej, rozpatruje odwołanie od decyzji o udzieleniu zamówienia, państwa członkowskie zapewniają, aby instytucja zamawiająca nie mogła zawrzeć umowy przed podjęciem przez organ odwoławczy decyzji w sprawie wniosku o zastosowanie środków tymczasowych lub o odwołanie. Zawieszenie wygasa nie wcześniej niż okres zawieszenia typu *standstill*, o którym mowa w art. 2a ust. 2 i art. 2d ust. 4 i 5.

4. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 3 i art. 1 ust. 5 procedury odwoławcze nie muszą koniecznie skutkować automatycznym zawieszeniem procedur udzielenia zamówienia, do których się odnoszą.

5. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że organ odpowiedzialny za procedury odwoławcze może wziąć pod uwagę prawdopodobne konsekwencje zastosowania środków tymczasowych dla wszystkich interesów, co do których zachodzi prawdopodobieństwo doznania uszczerbku, a także dla interesu publicznego, i może podjąć decyzję o niestosowaniu takich środków, jeżeli ich negatywne konsekwencje mogłyby przewyższyć płynące z nich korzyści.

▼ M2

Decyzja o niezastosowaniu środków tymczasowych pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich pozostałych roszczeń podmiotu wnoszącego o zastosowanie takich środków.

6. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że w przypadku gdy wystąpiono z roszczeniem o odszkodowanie w związku z bezprawnie podjętą decyzją, przedmiotowa decyzja musi być uprzednio uchylona przez organ mający niezbędne uprawnienia.

7. Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 2d–2f, skutki korzystania z uprawnień, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w odniesieniu do umowy zawartej po udzieleniu zamówienia określane są w prawie krajowym.

Ponadto z wyjątkiem sytuacji, gdy decyzja musi zostać uchylona przed przyznaniem odszkodowania, państwo członkowskie może przewidzieć, że po zawarciu umowy zgodnie z art. 1 ust. 5, ust. 3 niniejszego artykułu lub art. 2a–2f uprawnienia organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze są ograniczone do przyznawania odszkodowań wszelkim podmiotom, które poniosły szkodę w wyniku naruszenia.

8. Państwa członkowskie zapewniają efektywne wykonanie decyzji podjętych przez organy odwoławcze.

9. W przypadku gdy organy odwoławcze nie mają charakteru sądowego, ich decyzje są zawsze uzasadnione na piśmie. Ponadto w takim przypadku należy wprowadzić przepisy gwarantujące postępowanie, dzięki któremu wszelkie ewentualnie bezprawne środki podjęte przez organ odwoławczy lub wszelkie uchybienia w wykonywaniu nadanych mu uprawnień będą mogły być przedmiotem odwołania w sądzie lub odwołania rozpatrywanego przez inny organ będący sądem w rozumieniu art. 234 Traktatu i niezależny zarówno od instytucji zamawiającej, jak i organu odwoławczego.

Członkowie tego niezależnego organu powoływani są i odwoływani na takich samych warunkach jak sędziowie, jeżeli chodzi o urząd odpowiedzialny za ich powołanie, okres kadencji oraz ich odwołanie. Przynajmniej przewodniczący tego niezależnego organu ma takie same kwalifikacje zawodowe i prawne jak sędziowie. Niezależny organ podejmuje decyzje po przeprowadzeniu postępowania, w którym wysłuchane są obie strony, a decyzje te są prawnie wiążące, w sposób określony przez każde państwo członkowskie.

*Artykuł 2a***Okres zawieszenia typu *standstill***

1. Przez przyjęcie koniecznych przepisów uwzględniających minimalne warunki określone w ust. 2 niniejszego artykułu i w art. 2c państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty, o których mowa w art. 1 ust. 3, dysponowały czasem wystarczającym na skuteczne odwołania od decyzji o udzieleniu zamówienia podjętych przez instytucje zamawiające.

2. Zawarcie umowy w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia objętego zakresem zastosowania dyrektywy 2004/18/WE nie może nastąpić przed upływem okresu co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom i kandydatom, jeśli korzystano z faksu lub środków elektronicznych, lub – jeśli korzystano z innych środków komunikacji – przed upływem albo okresu co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom i kandydatom, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji o udzieleniu zamówienia.

Oferentów uważa się za zainteresowanych, jeśli nie zostali jeszcze ostatecznie wykluczeni. Wykluczenie ma charakter ostateczny, jeśli zainteresowani oferenci zostali o nim powiadomieni i jeżeli zostało ono

▼ **M2**

uznane za zgodne z prawem przez niezależny organ odwoławczy lub nie może już podlegać procedurze odwołania.

Kandydatów uważa się za zainteresowanych, jeżeli instytucja zamawiająca nie udostępniła informacji o odrzuceniu ich wniosku przed powiadomieniem zainteresowanych oferentów o decyzji o udzieleniu zamówienia.

Informacji przekazywanej każdemu zainteresowanemu oferentowi i kandydatowi o decyzji o udzieleniu zamówienia towarzyszy:

- streszczenie stosownych przyczyn, o których mowa w art. 41 ust. 2 dyrektywy 2004/18/WE, z zastrzeżeniem przepisów art. 41 ust. 3 tej dyrektywy,
- precyzyjne określenie dokładnego okresu zawieszenia typu *standstill* obowiązującego zgodnie z przepisami prawa krajowego transponującymi niniejszy ustęp.

*Artykuł 2b***Odstępstwa od okresu zawieszenia typu *standstill***

Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że terminy określone w art. 2a ust. 2 niniejszej dyrektywy nie mają zastosowania w następujących przypadkach:

- a) jeśli dyrektywa 2004/18/WE nie wymaga uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;
- b) jeśli jedynym zainteresowanym oferentem w rozumieniu art. 2a ust. 2 niniejszej dyrektywy jest oferent, któremu udzielono zamówienia i nie ma innych zainteresowanych kandydatów;
- c) w przypadku zamówienia opartego na umowie ramowej, zgodnie z art. 32 dyrektywy 2004/18/WE, i w przypadku konkretnego zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów, zgodnie z art. 33 tej dyrektywy.

W przypadku odwołania się do tego odstępstwa państwa członkowskie zapewniają nieskuteczność umowy zgodnie z art. 2d i 2f niniejszej dyrektywy, jeżeli:

- nastąpiło naruszenie art. 32 ust. 4 akapit drugi tiret drugie lub art. 33 ust. 5 lub 6 dyrektywy 2004/18/WE, i
- wartość zamówienia szacuje się na równą progom określonym w art. 7 dyrektywy 2004/18/WE lub wyższą.

*Artykuł 2c***Terminy na wniesienie odwołania**

W przypadku gdy państwo członkowskie postanawia, że każde odwołanie od decyzji podjętej przez instytucję zamawiającą w kontekście procedury udzielania zamówień objętej zakresem zastosowania dyrektywy 2004/18/WE lub w związku z taką procedurą musi zostać wniesione przed upływem pewnego okresu, okres ten wynosi co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja instytucji zamawiającej została wysłana oferentowi lub kandydatowi, jeśli korzystano z faksu lub środków elektronicznych, lub – jeśli korzystano z innych środków komunikacji – okres ten wynosi albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja instytucji zamawiającej została wysłana oferentowi lub kandydatowi albo co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji instytucji zamawiającej. Informacji przekazywanej każdemu oferentowi lub kandydatowi o decyzji instytucji zamawiającej towarzyszy streszczenie stosownych przyczyn. W przypadku wniosku o odwołanie od decyzji, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) niniejszej dyrektywy,

▼ M2

niepodlegających obowiązkowi powiadomienia, termin ten wynosi co najmniej 10 dni kalendarzowych od daty publikacji danej decyzji.

*Artykuł 2d***Nieskuteczność**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby umowa została uznana za nieskuteczną przez organ odwoławczy niezależny od instytucji zamawiającej lub by jej nieskuteczność wynikała z decyzji takiego organu odwoławczego w następujących przypadkach:

- a) jeżeli instytucja zamawiająca udzieliła zamówienia bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, co nie było dopuszczone zgodnie z dyrektywą 2004/18/WE;
- b) w przypadku naruszenia art. 1 ust. 5, art. 2 ust. 3 lub art. 2a ust. 2 niniejszej dyrektywy, jeżeli naruszenie to pozbawiło wnoszącego odwołanie oferenta możliwości skorzystania z środków odwoławczych przed zawarciem umowy, kiedy takie naruszenie jest połączone z naruszeniem dyrektywy 2004/18/WE, jeżeli naruszenie to wpłynęło na szanse wnoszącego odwołanie oferenta na otrzymanie zamówienia;
- c) w przypadkach, o których mowa w art. 2b lit. c) akapit drugi niniejszej dyrektywy, jeżeli państwa członkowskie powołały się na odstępstwo od okresu zawieszenia typu *standstill* dla zamówień opartych na umowie ramowej i dynamicznym systemie zakupów.

2. Konsekwencje wynikające z uznania umowy za nieskuteczną przewidziane są przez prawo krajowe.

Prawo krajowe może przewidywać wsteczne anulowanie wszystkich zobowiązań umownych lub ograniczyć zakres anulowania do tych zobowiązań, które należy jeszcze wykonać. W tym drugim przypadku państwa członkowskie przewidują zastosowanie innych sankcji w rozumieniu art. 2e ust. 2.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że organ odwoławczy niezależny od podmiotu zamawiającego może nie uznać umowy za nieskuteczną, chociaż zamówienie zostało udzielone bezprawnie z przyczyn wymienionych w ust. 1, jeżeli organ odwoławczy stwierdzi, po rozpatrzeniu wszystkich istotnych aspektów, że nadrzędne przyczyny związane z interesem ogólnym wymagają zachowania skutków umowy w mocy. W tym przypadku państwa członkowskie przewidują inne kary w rozumieniu art. 2e ust. 2, które będą stosowane zamiennie.

Interes gospodarczy w utrzymaniu skuteczności umowy może zostać uznany za nadrzędne przyczyny jedynie wtedy, gdy w wyjątkowych okolicznościach jej nieskuteczność miałaby niewspółmierne konsekwencje.

Nadrzędnych przyczyn związanych z interesem ogólnym nie stanowi jednak interes gospodarczy związany bezpośrednio z zamówieniem. Do interesów gospodarczych związanych bezpośrednio z zamówieniem należą, między innymi, koszty wynikające z opóźnienia w wykonaniu zamówienia, koszty wynikające z uruchomienia nowej procedury udzielania zamówień, koszty wynikające ze zmiany wykonawcy zamówienia oraz koszty zobowiązań prawnych wynikających z nieskuteczności.

4. Państwa członkowskie postanawiają, że ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu nie ma zastosowania, jeżeli:

- instytucja zamawiająca uważa, że udzielenie zamówienia bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* jest dopuszczalne zgodnie z dyrektywą 2004/18/WE,

▼ **M2**

- instytucja zamawiająca opublikowała w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ogłoszenie opisane w art. 3a niniejszej dyrektywy, w którym wyraża zamiar zawarcia umowy, oraz
 - umowa nie została zawarta przed upływem okresu co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu publikacji takiego ogłoszenia.
5. Państwa członkowskie postanawiają, że ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu nie ma zastosowania, jeżeli:
- instytucja zamawiająca uważa, że udzielenie zamówienia jest zgodne z art. 32 ust. 4 akapit drugi tiret drugie lub z art. 33 ust. 5 i 6 dyrektywy 2004/18/WE,
 - instytucja zamawiająca wysłała decyzję o udzieleniu zamówienia wraz ze streszczeniem przyczyn, o którym mowa w art. 2a ust. 2 akapit czwarty tiret pierwsze niniejszej dyrektywy, zainteresowanym oferentom, i
 - umowa nie została zawarta przed upływem okresu co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom, jeśli korzystano z faksu lub środków elektronicznych, lub – jeśli korzystano z innych środków komunikacji – przed upływem okresu albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji o udzieleniu zamówienia.

*Artykuł 2e***Naruszenia niniejszej dyrektywy i inne kary**

1. W przypadku naruszenia przepisów art. 1 ust. 5, art. 2 ust. 3 lub art. 2a ust. 2 nieobjętego art. 2d ust. 1 lit. b) państwa członkowskie przewidują nieskuteczność umowy zgodnie z art. 2d ust. 1–3 lub inne kary. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że organ odwoławczy niezależny od instytucji zamawiającej decyduje, po oceniu wszystkich istotnych aspektów, czy umowę należy uznać za nieskuteczną czy też należy nałożyć inne kary.

2. Inne kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Inne kary obejmują:

- nałożenie kar pieniężnych na instytucję zamawiającą, lub
- skrócenie okresu obowiązywania umowy.

Państwa członkowskie mogą przyznać organowi odwoławczemu szerokie uprawnienia do uwzględniania wszystkich istotnych czynników, w tym powagi naruszenia, zachowania instytucji zamawiającej oraz, w przypadkach, o których mowa w art. 2d ust. 2, zakresu, w jakim umowa nadal obowiązuje.

Przyznanie odszkodowania nie stanowi właściwej kary dla celów niniejszego ustępu.

*Artykuł 2f***Terminy**

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że wniesienie odwołania zgodnie z art. 2d ust. 1 musi nastąpić:

- a) przed upływem co najmniej 30 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym:

▼ M2

- instytucja zamawiająca opublikowała ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 35 ust. 4, art. 36 i 37 dyrektywy 2004/18/WE, pod warunkiem że ogłoszenie to zawiera uzasadnienie decyzji instytucji zamawiającej o udzieleniu zamówienia bez uprzedniego ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, lub
 - instytucja zamawiająca poinformowała zainteresowanych oferentów i kandydatów o zawarciu umowy, pod warunkiem że informacji takiej towarzyszy streszczenie stosownych przyczyn, określonych w art. 41 ust. 2 dyrektywy 2004/18/WE, z zastrzeżeniem postanowień art. 41 ust. 3 tej dyrektywy. Możliwość ta ma również zastosowanie w przypadkach, o których mowa w art. 2b lit. c) niniejszej dyrektywy;
- b) i we wszystkich przypadkach przed upływem okresu co najmniej 6 miesięcy ze skutkiem od dnia następującego po dniu zawarcia umowy.
2. We wszystkich innych przypadkach, w tym w przypadku odwołań wniesionych zgodnie z art. 2e ust. 1, terminy wnoszenia odwołań ustalone są w prawie krajowym, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 2c.

*Artykuł 3***Mechanizm korygujący**

1. Komisja może zastosować procedurę, o której mowa w ust. 2–5, gdy przed zawarciem umowy stwierdza, że w trakcie procedury udzielania zamówienia objętego dyrektywą 2004/18/WE nastąpiło rażące naruszenie prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień publicznych.
2. Komisja powiadamia zainteresowane państwo członkowskie o powodach, dla których uznała, że wystąpiło rażące naruszenie oraz żąda jego skorygowania przy pomocy odpowiednich środków.
3. W ciągu 21 dni kalendarzowych od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, zainteresowane państwo członkowskie przekazuje Komisji:
 - a) potwierdzenie, że dane naruszenie zostało skorygowane;
 - b) uzasadnienie, dlaczego dane naruszenie nie zostało skorygowane; lub
 - c) powiadomienie o zawieszeniu procedury udzielenia zamówienia przez instytucję zamawiającą z jej własnej inicjatywy lub w wyniku wykonania uprawnień określonych w art. 2 ust. 1 lit. a).
4. Uzasadnienie podane do wiadomości zgodnie z ust. 3 lit. b) może między innymi opierać się na fakcie, że domniemane naruszenie jest już przedmiotem sądowego postępowania odwoławczego, innego postępowania odwoławczego lub postępowania odwoławczego określonego w art. 2 ust. 9. W takim przypadku państwo członkowskie informuje Komisję o wynikach takiego postępowania natychmiast po jego zakończeniu.
5. W przypadku powiadomienia o zawieszeniu procedury udzielania zamówienia zgodnie z przepisami ust. 3 lit. c) państwo członkowskie informuje Komisję o terminie wznowienia zawieszonych procedury lub rozpoczęcia nowej procedury, w całości lub w części dotyczącej tego samego przedmiotu zamówienia. Powiadomienie potwierdza, że domniemane naruszenie zostało skorygowane lub zawiera uzasadnienie, dlaczego naruszenie nie zostało skorygowane.

*Artykuł 3a***Treść ogłoszenia o dobrowolnej przejrzystości *ex ante***

Ogłoszenie, o którym mowa w art. 2d ust. 4 tiret drugie, którego format zostanie przyjęty przez Komisję zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 3b ust. 2, zawiera następujące informacje:

▼ M2

- a) nazwę i dane kontaktowe instytucji zamawiającej;
- b) opis przedmiotu zamówienia;
- c) uzasadnienie decyzji instytucji zamawiającej o udzieleniu zamówienia bez uprzedniego ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;
- d) nazwę i dane kontaktowe wykonawcy, na rzecz którego została wydana decyzja o udzieleniu zamówienia: i
- e) w stosownych przypadkach wszelkie inne informacje uznane za przydatne przez instytucję zamawiającą.

*Artykuł 3b***Procedura komitetu**

1. Komisję wspomaga Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony w art. 1 decyzji Rady 71/306/EWG z dnia 26 lipca 1971 r. ⁽¹⁾ (zwany dalej »komitetem«).
2. W przypadku odesłań do niniejszego ustępu zastosowanie mają art. 3 i 7 decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽²⁾, z uwzględnieniem postanowień jej art. 8.

*Artykuł 4***Wykonanie**

1. W porozumieniu z komitetem Komisja może zwrócić się do państw członkowskich o przedłożenie jej informacji dotyczących funkcjonowania krajowych procedur odwoławczych.
2. Państwa członkowskie co roku przekazują Komisji teksty wszystkich decyzji, wraz z ich uzasadnieniem, podjętych przez ich organy odwoławcze zgodnie z art. 2d ust. 3.

*Artykuł 4a***Przegląd**

Nie później niż dnia 20 grudnia 2012 r. Komisja dokonuje przeglądu wdrożenia niniejszej dyrektywy i przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat jej skuteczności, a w szczególności skuteczności innych kar oraz terminów.

▼ B*Artykuł 5*

Państwa Członkowskie wprowadzają w życie środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy przed dniem 1 grudnia 1991 r. Przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych prawa krajowego, przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.

Artykuł 6

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 185 z 16.8.1971, str. 15. Decyzja zmieniona decyzją 77/63/EWG (Dz.U. L 13 z 15.1.1977, str. 15).

⁽²⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).